

FRÅGOR FÖR DAGEN

Nordiska barn lever nu 17 år längre än deras farföräldrar

De barn som föds i de nordiska länderna 1960 kan räkna med ett i genomsnitt 17 år längre liv än vad deras far- och morföräldrar kunde, enligt uppgifter i 1959 års upplaga av FN:s statistiska årsbok.

I mitten av 1958 beräknades världens folk-mängd till 2.852 miljoner mot 2.795 miljoner ett år förut och 2.493 miljoner i mitten av 1950. Ökningen — 359 miljoner på 8 år — representerar 14,4 procent eller en årlig ökning på 1,7 procent.

Den största posten i privatkonsumtionen i alla länder är mat. I Ceylon, Ghana och Ecuador var procenten av genomsnittsfamiljens utgifter för mat respektive 55, 53 och 49 av totalbudgeten. I en rad europeiska länder var procentsatserna följande: Sverige, Norge, Storbritannien, Holland och Belgien 28—32, Frankrike, Irland, Luxemburg och Österrike 34—38, Finland 41 och Italien 48. I USA och Kanada är procenten 23. I den danska statistiken står mat, dryck och tobak under samma rubrik — siffran är 27 procent.

Urbanisering

Industrialiseringen med dess avgörande betydelse för folkens levnadsstandard samt den snabba befolkningsutvecklingen är två av de väsentligaste dragen i den moderna världs- och samhällsutvecklingen. Tillsammans främjar dessa faktorer en ansamling av befolkningen i tätorter — urbanisering. Urbaniseringen är en över hela världen verkande utvecklingstendens, vars betydelse vi kanske ännu inte helt insett. En orientering härom har givits av prof. Hans W. Ahlman i en artikel i *Svenska Dagbladet*.

I USA bodde redan för 40 år sedan 1/2 av be-

folkningen i städer, varför den fortsatta urbaniseringen sker i relativt långsamt tempo. Japan industrialiserades tidigt och har en nuvarande befolkningstäthet på 248 per kvkm, vilken framtvingat en effektiv nativitetsbegränsning. För närvarande bor c:a 75 % av befolkningen i tätorter på över 5.000 invånare. Även Sovjetunionen har uppnått en hög grad av urbanisering. Industrialiseringen har där pågått ungefär 40 år, men utvecklingen fortsätter. Bl. a. pågår en koncentrering av jordbruksdriften till allt större enheter. Bland Kinas 600 miljoner människor och väldiga landområden (befolkningstäthet 66 per kvkm) har det tidigare statliga intresset för barnbegränsningen avtagit, möjligen som en följd av den expansiva utrikespolitiken. Industrialiseringen i Kina befinner sig i ett inledningsskede och den verkligt höggradiga urbaniseringen beräknas här inträffa först om flera decennier.

I dag bor inte mindre än 80 miljoner människor i jordens 10 största städer, av vilka New York, Tokio och London med 14,3, 11,3 resp. 10,5 milj. invånare är de största. I de länder där urbaniseringen nått längst (USA, England, Japan) finns dessutom en tendens till samman-smältning av de enskilda storstäderna till allt större urbana storcentra, ansamlingar av städer. Koncentrationen av befolkningen till tätorter torde vara den väsentligaste förändringen i den moderna människans yttre miljö, vilken medfört ofantliga psykologiska och sociala problem. Så har t. ex. bostads- och trafikproblemen i många städer antagit sådana proportioner att en rationell lösning inte kan beräknas inom överskådlig tid.

J. B.

Ungdom och arbete

Endast hälften av världens ungdom har möjlighet att få någon form av utbildning. Av dessa ungdomar går de flesta i skola till 12 eller 14 års ålder och endast en del får därutöver viss yrkesutbildning. Det är ofta svårt för en ung arbetare att få en anställning. Och lyckas han få en, är chanserna att han passar för arbetet ungefär lika stora, som att han inte passar för det. Oftast får han ta det han kan få. Han får föga hjälp från de vuxna att anpassa sig till arbetslivet eller till socialt och medborgerligt liv. Är det då överraskande om han tvivlar på sin egen förmåga och brukbarhet på dessa områden?

Synpunkterna är hämtade från I.L.O:s generaldirektörs, David A. Morse, årsrapport 1960 "Ungdom og Arbeid" (Oslo 1960). Den ekonomiska och tekniska utvecklingen med urbanisering, sönderbrutna sociala miljöer och ökade krav på yrkesutbildning erbjuder stora problem för ungdomen. Därtill kommer den kvantitativa aspekten: befolkningsökningen.

Världens befolkning beräknas öka med ungefär 1,7—2,0 % per år och uppgå till över 6 miljarder människor år 2000. (Jfr prof. H. Hyrenius: "Svensk syn på de internationella befolkningsproblemen", Socialmedicinsk tidskrift nr 3, 1960). Världens ungdomsbefolkning (15- till 19-åringar) kommer det närmaste decenniet att öka parallellt med totalbefolkningen. I de flesta industriländer förskjuts tyngdpunkten mot en "gammal" befolkning. Antalet personer i åldern över 60 år i förhållande till antalet i åldersgrupperna 15—59 år var år 1950 i Nord-Amerika 21 och i Europa 19 %. Procenttalet väntas att före 1975 stiga till 28 respektive 29 %.

Mindre industrialiserade länder uppvisar en annan befolkningsutveckling. Där har den sjun-

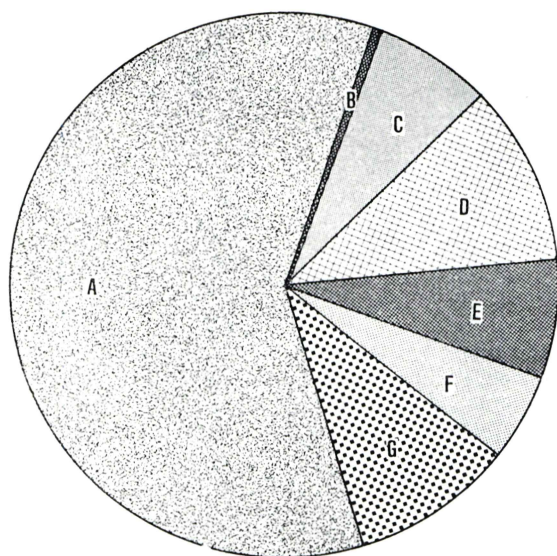
kande spädbarnsdödligheten, som ej uppvägs av ett minskat födelsetal, fört med sig en snabb ökning av ungdomsbefolkningen. Omsorgen om barnen har blivit en tung börda. Den befolkningsmässiga tyngdpunkten ligger i dessa mindre industrialiserade länder, särskilt i Asien.

"Det skulle vara en olycka, om den kommande generationen på grund av dess rent statistiska omfång skulle betraktas som ett problem, i stället för en möjlighet till utveckling på alla områden" framhålls i årsrapporten. Efter en analys av ungdomens situation i arbetslivet koncentreras uppmärksamheten till I.L.O:s möjligheter att göra en insats på detta område. Därvid betonas den höga prioritet utbildningsresurserna bör ges samt yrkesvägledningens och den fulla sysselsättningens betydelse med möjligheter att välja arbete efter personlig läggning. Det är nödvändigt, att de första yrkesåren verkligen får bli läroår, bl. a. därför att inställningen till hela arbetssituationen grundläggs under dessa år. Till sist understryks att samhällsbygget måste kunna inge ungdomen sympati och respekt samt tillfredsställa deras behov av att tillhöra ett samfund, ge mening åt tillvaron och tro på framtiden.

Stort internationellt intresse, bl. a. efter ovan angivna riktlinjer, bör ägnas ungdomsproblemen. På grundval av den föreliggande årsrapporten behandlas temat ytterligare på I.L.O:s 44:de arbetskonferens.

J. B.

Geografisk fördelning av världens ungdom 1955.
(I procent.)

A = Asien: 60	E = Nord-Amerika: 7,1
B = Oceanien: 0,4	F = Syd-Amerika: 4,7
C = Sovjetunionen: 7,4	G = Afrika: 8,8
D = Europa: 11,6	

"Frihet från hunger"-kampanj

Med anledning av den kampanj mot hunger och undernäring, som FN:s livsmedels- och jordbruksorganisation, FAO, inledde den 1 juli och som skall pågå till 1965, har generaldirektör B. R. Sen, gjort följande uttalande:

"I dag inleder vi den 'Frihet från hunger'-kampanj, om vilken beslut fattades för sju månader sedan, med ändamålet att organisera en världsomfattande insats för att bekämpa svälten i alla dess uppenbara eller dolda former. Aldrig förr har man gripit sig an med en så stor uppgift i så omfattande skala. Det är därför på sin plats att vi på denna kampanjens första dag återigen erinrar om den angelägna uppgiften att skaffa alla människor — såväl barn som vuxna — tillräckligt att äta. Det är ett tillfälle som kräver av oss, som medlemmar av världssamfundet, att vi förnyar vårt löfte om att befria miljoner

av människor i alla delar av världen från hungerns och förnedringens plåga. Jag skulle önska att detta löfte nådde ut till varje vrå av jordklotet som en inträngande uppfordran om att göra en insats.

Det problem vi står inför är, kort sagt, att över hälften av världens befolkning lider av olika grader av undernäring. För att göra saken värre ökar befolkningen i snabbare takt än någonsin förr, i synnerhet i de områden som lider av brist på livsmedel. Det centrala problemet är emellertid inte överbefolkningen, utan underproduktionen. Om inte livsmedelsproduktionen ökas kraftigt och snabbt, kommer vi att ställas inför långvariga perioder av kronisk undernäring för miljoner av människor, och eventuellt hungersnöd.

Det första målet för 'Frihet från hunger'-kampanjen är att påskynda alla de ekonomiska, tekniska och sociala processer, som kan medföra en väsentlig ökning av lantbrukets produktivitet i de mindre utvecklade länderna. Detta kan göras. Det är sällan hungern har sin orsak i naturens stränghet; ofta är den ett resultat av okunnighet och mänskliga fel. Befolkningen i de länder där undernäring förekommer måste göras medveten om de faktiska möjligheter som existerar för att öka produktiviteten, och uppmuntras till att göra en större insats än hittills. Befolkningen i de mera avancerade länderna måste visa dem hur dessa möjligheter kan realiseras. Det är med tanke härpå som kampanjens undervisnings- och aktionsprogram tillrättalagts, och uppgiften är nu att föra dem ut i livet. Jag vill därför begagna detta tillfälle till att uppmana Er att ta aktiv del i kampanjen. Var Ni än är, och vad Ni än sysslar med, kan envar av Er bidra till kampanjens lyckliga genomförande. Det är det största kravet som ställes på vår tid, att bygga en värld som är fri från hungerns gissel. *Ni* kan hjälpa till att uppnå detta."

Ungdomsbrottsligheten ökar

Skinnskuttar och spättor, platthattar, huliganer, Teddy Boys (England), Halbstarke (Tyskland), Bodgies och Widgies (respektive manliga och kvinnliga buselement i Australien och Nya Zeeland), Tsotsis (Sydafrika), Mambo-Boys (Japan) — det är allt namn på samma universella företeelse: ungdomar som slår sig samman i liigor och går omkring och gör ofog av mer eller mindre allvarlig karaktär. Detta, att härja i gäng,

är den mest framträdande formen för ungdomsbrottslighet i dag, fastslår en rapport utarbetad av en västtysk jurist, Wolf Middendorff, på basis av officiellt material från regeringar, organisationer och sakkunniga i flera länder. Utredningen har använts som diskussionsunderlag vid det möte kring problem i samband med förhindrande av brottslighet och behandling av lagöverträdare, som anordnades i London den 8—20 augusti. Rapportens titel är "New Forms of Juvenile Delinquency: Their Origin, Prevention and Treatment".

Ungdomsbrottsligheten är stigande i de flesta länder, fastslår Middendorff i sin rapport. Som exempel kan nämnas USA, där enligt rapporten 47 procent av de allvarigare brotten begås av minderåriga. 20 procent av den manliga ungdomen i USA i åldern 10—17 år har på ett eller annat sätt varit i klammeri med de rättsliga myndigheterna. En märkbar ökning av ungdomsbrottsligheten noteras i flera andra länder, bland dem Sverige och Finland. Sverige figurerar även bland de länder som rapporterar ökning av sexualbrott, alkoholism och narkotikamissbruk bland ungdomen.

»Vi och vår hälsa»

HULTAFORS

fysikalisk-dietisk kuranstalt enskilt sjuk- och konvalescenthem

Postadress: HULTAFORS

1.000 fot över havet.

Lämplig rekreatiionsort.

Alla moderna badformer,
elektricitetsbehandling, massage.

Vegetarisk och blandad kost.

Individuell diet.

Överläkare: Dr I. UNHÄLL

Mod. priser. Inga drickspengar.

Begär utförligt prospekt.

Telefon Borås 950 50.

Undersökningar av orsakerna till den stigande brottsligheten bland ungdomen visar att ekonomiska faktorer spelar in, liksom även bristen på utlösningsmöjligheter för ungdomens inneboende aggressions- och verksamhetsbegär. Upplösningen av familjebanden framhålls i rapporten som en synnerligen allvarlig faktor, och i samband därmed auktoritetskrisen och den s. k. fria uppfostran.

Konkreta åtgärder mot ungdomsbrott

Över en miljon barn kommer att ställas inför domstol i Förenta Staterna 1965 om ungdomsbrottslighetssiffrorna fortsätter att utvecklas i samma riktning som under perioden 1948—55, framgår även av ovannämnda utredning ("New Forms of Juvenile Delinquency: Their Origin, Prevention and Treatment"), framlagd vid FN:s konferens i London 8—20 augusti.

Många länder noterar en avsevärd ökning av ungdomsbrottsligheten 1958—59. Enbart i staden New York har siffrorna för 16—20-åringar, som anhållits för mord eller avsiktligt vållande till förlust av människoliv, stigit 36,7 procent. I London med omgivningar begicks 1958 32,1 procent av samtliga våldsdåd av barn och ungdomar i åldern 8—20 år. Antalet stölder och sexualbrott har i Sverige under senare år varit sex gånger högre bland minderåriga än bland fullvuxna.

Med några få undantag — Frankrike, Spanien, Italien och Argentina — har ungdomsbrottslig-

heten ökat i de flesta länder i världen, bl. a. i Indien, Burma, Pakistan, Vietnam, Filippinerna, Nigeria, Etiopien och största delen av Latinamerika och Afrika söder om Sahara.

Den ofta framförda synpunkten att ingenting kan göras för att lösa detta allvarliga problem förrän man i långt högre grad utforskat orsakerna till ungdomsbrottsligheten, får inte stöd i utredningen. Tvärtom anses att man skall fortsätta med energiska ansträngningar för att få reda på orsakerna, men att tillräckligt mycket redan är känt, för att ungdomsbrottslighetens problem skall kunna reduceras märkbart.

Följande åtgärder rekommenderas:

— arbete på bred bas för att minska ungdomsbrottsligheten genom allmänna förbättringar av samhällsförhållandena;

— förebyggande åtgärder avseende samtliga ungdomar, inte endast dem som visar kriminella anlag. Som exempel nämnes fritidssysselsättning, hälsovård, barnavårdsprogram, fosterhem, sanering av slumkvarter och hembesök av lärare;

— speciella åtgärder för de ungdomar som visar tydliga anlag för brottslighet och asocialt beteende. Bland dessa föreslås olika utvägar för att komma ungdomsligorna till livs, specialanstalter för vägledning och fostran av asociala element, konferenser om ungdomsbrottslighetsfrågan, ungdomspolis, observationsanstalter och specialskolor.

300 METER ÖVER HAVET

ligger kurorten MÖSSEBERG i Västergötland på bergets sydöstra sluttning mycket vackert och vindskyddat. Moderna behandlingsresurser jämsides med behaglig komfort och vila.

Patienter lidande av tuberkulos eller svårartad psykisk sjukdom kunna ej mottagas. Snabba direkta förbindelser med Stockholm 4,5 tim. Göteborg 1,5 tim.

Läkararvoden och kostnaderna för fysikalisk terapi ersättes till en del av sjukkassan.

Inga kurplats- eller inskrivningsavgifter.

Överläkare: Rune Wikström.

Modern medicinsk undersökningsavd. Alla brukliga badformer serveras. Individuell dietmat.

Helpension från 27:— pr dag.

*Unna Er
en hälsobringande
vila på*

Mösseberg

Tel. Falköping 10046 för upplysningar Vx.
sanatoriet Falköping 13220

Som straff föreslås i rapporten bl. a. böter, skadestånd, obligatoriskt deltagande i arbetet i specialanstalter samt frihetsstraff. Kroppsaga i olika former betraktas som resultatlös och utan förebyggande verkan.

Gott uppförande smittar lika mycket som dåligt

Med stöd av FN har en undersökning nyligen avslutats i Danmark rörande "Skolan och ungdomens sociala missanpassning".

Den viktigaste slutsatsen i utredningen är, att lärarens personlighet, hur svårsmåbart detta begrepp än är, har en enorm betydelse för barns sociala beteende, för deras inställning till arbetet i skolan samt för deras framgång i skolarbetet. Givetvis spelar andra faktorer såsom hemförhållanden, ett harmoniskt känsloliv samt andra rent personliga omständigheter in, men det har samtidigt visat sig att t. ex. elevgrupper från barnträdgårdar, som till en början visade större mogenhet för skolarbetet än andra grupper av barn, ofta senare kunde sacka efter. Orsaken var lärarens person — och det avgörande är inte alltid hans duglighet som lärare, som i viss mån kan mätas — utan i stället vissa svårdefinierbara, rent mänskliga egenskaper, såsom hans andliga balans, hans förmåga till medkänsla, hans självkontroll, mod och initiativ.

Resultatet av undersökningen ger ytterligare ett belägg på det goda exemplets makt.

Intryck av sjukvården i Sovjet

En grupp på 24 svenska kirurger företog i våras en studieresa till Leningrad och Moskva. Professor O. Hultén i Uppsala har lämnat några uppgifter av intresse ur socialmedicinsk synpunkt i en artikel i Läkartidningen.

Läkarutbildningen i Sovjet är sex-årig. Därefter följer skyldighet för varje läkare att utöva praktisk verksamhet under tre år. Efter denna tid kan han söka sig tillbaka för fortsatt specialistutbildning. Påfallande är det starka inslaget av kvinnliga läkare samt att så många av dem är kirurger.

Om sjukhusen skriver professor Hultén:

"Sjukhusen som vi besågo, voro genomgående av en mycket låg standard vad lokalerna beträffar. Lokalerna voro gammalmodiga, dåligt underhållna och fullbelagda med patienter och även

operationssalarna voro ganska primitiva och skulle ha fyllt våra bakteriologexperter med förfäran. En framstående kirurg opererade utan handskar men med jodsprit på fingertopparna. Sjukhusläkarnas arbetsförhållanden uppgavs vara goda. Läkarna hade reglerad arbetstid på 5 timmar om dagen, varefter de voro helt fria att ägna sig åt vad de önskade. Antalet kirurger var påfallande stort, sålunda uppgav man på ett sjukhus, som hade 160 kirurgiska vårdplatser, att där fanns 25 kirurger och att operationsprogrammet i regel omfattade 8—10 operationer per dag, vilket ger ett ganska lågt antal operationer per kirurg. Professorn var "med. dr.", 10 st. voro "kandidater", de övriga arbetade på sin kandidatexamen. Lönerna växlade mellan 800—5.000 rubel i månaden; det senare beloppet hade t. x. en professor i kirurgi. Vi fick även den upplysningen, att alla yrken i Ryssland voro indelade i 6 klasser i avlöningshänseende beroende på vederbörandes utbildning, skicklighet och effektivitet i arbetet och detta gällde även läkarna. Sjukhusens finansiering var intressant ur en synpunkt, sålunda upplyste oss kirurgen Gorov om att sjukhuset, där han arbetade, förra året fick

FYSIKALISK-KEMISKA

och

BAKTERIOLOGISKA

Vattenanalyser

Undersökning och kontroll av vattenlednings-, brunns-, industri- och badvatten för friluftsoch inomhusbad, pannvatten, kommunala och industriella avloppsvatten.

Behörighet för kontroll av vattenverk enligt

Kungl. Maj:ts förordning 654/1941.

KEMISKA KONTROLLBYRÅN AB

Holländargatan 3 Telefon 23 49 10

STOCKHOLM

Dr Bernh. Fischer

7 miljoner rubel att hushålla med. Säkerligen medför ett sådant system en i många avseenden bättre hushållning med pengar än det som praktiseras i vårt land. Sjukhuset omfattar 600 vårdplatser, varför dagkostnaden blir 40 rubel pr vård dag beräknat efter 80 % beläggning. Det thoraxkirurgiska institutet i Moskva var det modernaste sjukhuset, vi såg i Ryssland. Det var endast 1 år gammalt men föreföll ändå till hela sin uppläggning betydligt äldre än våra sjukhus.”

Efter revolutionen var fri abortering tillåten i Sovjet men förbjöds 1939. Nu har aborter åter blivit tillåtna. Man försöker visserligen övertala kvinnan att avstå om graviditeten fortskridit över 12 veckor men man är skyldig att företa operationen om kvinnan vidhåller sin önskan. Abortering betingar ett pris av 50 rubel och patienten vårdas 3—4 dagar på sjukhus.

Professor Hultén redogör för en del av de berömda experimenten på djur och även framgångarna inom den mänskliga kirurgien. Han påpekar att experimentalkirurgien är ett försummat område i Sverige och tillägger i fråga om förhållandena i Sovjet:

”Det var över huvud taget en påfallande diskrepans mellan de medel, som ställts till forskningens förfogande och de fattiga villkoren för rutinsjukvården. Även om laboratorielokalerna voro trånga och obekväma så var dock utrustningen fullt modern. Vi kunde också konstatera, att svensk apparatur förekom i stor utsträckning.”

Psykiska reaktioner efter steriliseringsoperationer

Det är en ingalunda ovanlig företeelse, att kvinnor, som beviljats legal abort snart åter-

kommer gravida. Huruvida upprepade aborter eller eventuellt en steriliseringsoperation bör företagas i dessa fall är en svår fråga att fatta ståndpunkt till, bl. a. därför att vår kunskap om de psykologiska följderna av dessa båda ingrepp är alltför ringa. Docent Martin Ekblad, som tidigare efterundersökt kvinnor, som genomgått legal abort på psykiatriska indikationer, har i *Svenska Läkartidningen* publicerat en efterundersökning av kvinnor, som steriliserats på social-psykiatriska indikationer.

Materialet består av 225 kvinnor, som samtliga efterundersökts 5—6 år efter en genomförd steriliseringsoperation. Hälften av dessa visade vid tiden för operationen symtom på abnorm personlighet eller svår kronisk neuros, medan nästan hälften betecknades som psykiskt normala. Dessa steriliserades huvudsakligen på indikationen ”utsläpad moder”. Ett fåtal led av schizofreni eller epilepsi.

Vid efterundersökningen visade det sig, att 15 kvinnor (=7 %) var mer eller mindre förtvivlade över steriliseringen och ångrade att de hade undergått ingreppet. Ångern hade dock aldrig lett till så svår psykisk insufficiens att den medfört arbetsoförmåga. I 5 av dessa fall var de negativa reaktionerna så uttalade och indikationerna så oklara, att det kan ifrågasättas om inte åtgärden varit felaktig. 78 % av kvinnorna var nöjda med steriliseringen och hade aldrig ångrat ingreppet. Resterande 15 % bildade en mellangrupp.

Det var framför allt två faktorer, som tycktes disponera till mindre gynnsamma reaktioner:

Nyhyttans Badanstalt

Fysikalisk-dietisk kurort

Storslagen bergslagsnatur — utmärkta promenadvägar — hög och torr barrskogsluft — sjukgymnastik — massage — bad.

Läkare: Dr G. Smårs.

Behandling av invärtes sjukdomar, mag- och tarmsjukdomar, hjärt- och blodtryckssjukdomar, reumatiska åkommor. Konvalescens och rekreation. Prospekt och upplysningar genom rumsbeställningen.

Tel. Järnboås 13.

OBS! Post- och järnvägsstation JÄRNBOÅS.

barnlöshet och ung ålder vid ingreppets utförande. Bland dessa kategorier var det en synnerligen hög procent, som var missnöjda eller ångrade ingreppet. Vidare tycks en positiv inställning hos patienten före operationen vara av stor betydelse för resultatet. Detta visades bl. a. därav att kvinnor, som steriliserats på eugeniska indikationer under pågående graviditet, och där avgörandet således måst fattas i en tvångssituation, var missnöjda i större utsträckning än övriga.

Att personer med asteniska drag eller stark benägenhet för ångestreaktioner skulle ha större tendens till mindre önskvärda psykiska reaktioner efter en sterilisering är en utbredd uppfattning, som författaren dock ej kan verifiera. Dessa företer inte negativa reaktioner i större utsträckning än psykiskt normala. Detta kan bl. a. bero på den särskilt inom denna kategori före steriliseringen så utbredda graviditetsskräcken, som ger patienten en positiv inställning till operationen.

Något säkert samband mellan sterilisering och försämrade sexuella förhållanden kunde ej heller påvisas. I flera fall hade dessa förhållanden förbättrats, då särskilt hos dem, som tidigare lidit av graviditetsskräck. Någon ökad tendens till svartsjuka hos den manlige partnern som en följd av operationen kunde ej heller påvisas.

J. B.

Vitalstatistik om hjärt- och kärlsjukdomar

Hjärt- och kärlsjukdomarnas stora betydelse som dödsorsaker belyses i en nyligen publicerad WHO-rapport (Epid. vital Statist. Rep., 1959, 12, No. 10) med data från ett urval stater i Europa och Nordamerika samt Japan och Australien. Rapporten visar att ungefär hälften av dödsfallen i de undersökta länderna under åren 1954—56 orsakades av hjärt- och kärlsjukdomar. Av dessa svarade de arteriosklerotiska och degenerativa hjärtsjukdomarna samt de vaskulära cerebrala insulterna för hälften respektive en fjärdedel. Dessa två sjukdomsgrupper orsakade således tillsammans 3/4 av dödsfallen i hjärt- och kärlsjukdomar. Blodtryckssjukdomens stora betydelse kunde tyvärr inte registreras, då många av dessa fall enligt gängse regler för dödsorsaksklassifikation rubriceras som arteriosklerotisk hjärtsjukdom. Japan skiljde sig markant från övriga av de utvalda staterna. Den totala dödligheten var där högre än i övriga länder inom alla årsklasser under 75 år. Dödligheten i

hjärt- och kärlsjukdomar var emellertid väsentligt lägre. Vidare var de vaskulära cerebrala insulterna flera gånger vanligare än de arteriosklerotiska hjärtsjukdomarna. Dessa skillnader belyser dock kanske främst svårigheterna vid klassifikation av sjukdomar och dödsorsaker. Ett närmare studium av klassifikationens metodik och diagnostiska kriterier i Japan jämfört med övriga länder skulle vara värdefullt.

J. B.

Socialdomstolar

Fem utredningsmän med häradshövding K. E. Alexandersson som ordförande har föreslagit inrättande av särskilda socialdomstolar där enskilda personer och kommunala nämnder blir parter. Domstol föreslås upprättad i varje län och en social processordning bör skapas. Två alternativa förslag föreligger, antingen att domstolen skall knytas till länsstyrelserna med landssekreteraren eller dennes ställföreträdare som ordförande eller också att ett fristående organ skapas med domare eller förutvarande domare som ordförande.

Förslaget bedöms som svärbemästrat i sina detaljer. I princip har det dock mottagits väl i pressen. En större stadga i handläggningen av och ökad rättssäkerhet i sociala frågor och särskilt i förhållande till ingripanden av olika slag skulle bli följden.

Professur i socialmedicin

Såsom sakkunniga för återbesättandet av professuren i socialmedicin vid Göteborgs universitet efter framlidne professor Bertil Roos har större konsortiet utsett professorerna Bengt J. Lindberg, Göteborg, Gunnar Biörck, Stockholm, och Gunnar Lindgren, Lund.

De sökande till professuren är professor Ragnar Berfenstam, Uppsala, tf professorn docent Hans Forssman, Göteborg, och socialläkaren docent Gunnar Inghe, Bromma.

Rättelse

I uppsatsen "*En trafikundersökning inom yrkesskadeförsäkringen*" av med. dr G. Thorsén m. fl. i nr 6 för i år av Socialmedicinsk tidskrift förekommer tyvärr några felaktigheter i siffermaterialet. Uppsatsen finns i rättat skick i särtryck. Intresserade kan rekvirera sådana från tidningens expedition.